

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค.111 ปรัชญาและแนวคิดสังคมสงเคราะห์ (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)
 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้บรรยาย/ ผู้รับผิดชอบรายวิชา/ ข้อมูลการติดต่อ

ลำดับ	ผู้บรรยาย	Sec/Group	โทรศัพท์	e-mail	ห้องพัก	ห้องเรียน
ศูนย์รังสิต						
1	ผศ.ดร.มาตี ลิ้มสกุล	810001	089-107-3458	lamwhanka@yahoo.com	รส 505	SC. 2004
2	ผศ.ดร.มาลี จิรวัดนานนท์	810002	081-5848002	m_yuntu@yahoo.com	รส 501	SC. 2005
3	ผศ.ธัญญาภรณ์ จันทร์เวช	810003	089-1158524	thanyachantu@gmail.com	รส 612	SC. 2006
4.	ผศ.ดร.เสาวธาร โพธิ์กัลป์	810004	092-442-3541	saowa_sa@staff.tu.ac.th	รส 715	SC. 2007

ผู้ประสานรายวิชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลี จิรวัดนานนท์ (ศูนย์รังสิต)

ห้องเรียนออนไลน์/ ช่องทางการเข้าห้องเรียนออนไลน์(Microsoft Teams แต่ละกลุ่ม)

2. วันและเวลาบรรยาย

วันจันทร์ เวลา 9.30-12.30 น. ห้องบรรยาย ห้องเรียน ออนไลน์ และ/หรือ ออนไลน์ Microsoft Teams

วันสอบ

วันสอบกลางภาค วันจันทร์ ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 (เวลา 12.00 - 13.30 น.)

วันสอบปลายภาค วันอังคารที่ 16 พฤษภาคม 2566 (บ่าย)

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

- 1) เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิด หลักการ ปรัชญา และพัฒนาการของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทั้งในบริบทสากลและสังคมไทย
- 2) เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์
- 3) เพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ถูกต้องและมีพื้นฐานวิจารณญาณทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่พร้อมสำหรับการต่อยอดการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4. คำอธิบายรายวิชา (Course Description)

ภาษาไทย

ปรัชญา ทฤษฎี แนวคิด พัฒนาการของสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หลักสิทธิมนุษยชน สิทธิประชาชน และสิทธิสวัสดิการ แนวคิดมนุษยนิยม คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นหลักคิดพื้นฐานของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างปรัชญาแนวคิดและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ที่เกิดขึ้นจริง ทั้งในบริบทไทยและสากล

ภาษาอังกฤษ

Philosophy, theories, concepts, and development of social work; principles of human rights, civil rights, and welfare rights; humanistic perspectives; diversity and the value of human dignity as core principles of the social work profession; and the relationship between philosophy, concepts and social work practice in both Thai and international contexts.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

คุณธรรม จริยธรรม					ความรู้			ทักษะทาง ปัญหา			ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ			การวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			ทักษะการปฏิบัติ ทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●	○	○			●	○	○	●			○	○	○			●	●			

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

ตามที่อาจารย์แต่ละกลุ่มแจ้งรายละเอียด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามระเบียบ

กรณีฉุกเฉิน ต้องปรับเป็นการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์ หรือ แบบ Hybrid

เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2/2565 เป็นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน 100% อย่างไรก็ดี หากต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามสถานการณ์ฉุกเฉิน COVID-19 ฯลฯ เป็น

รูปแบบออนไลน์หรือ แบบ Hybrid ดังนั้น กฎ กติกา สำหรับการเรียนการสอนของรายวิชา สค. 111 ปรัชญาและแนวคิดสังคมสงเคราะห์ มีดังนี้

1. นักศึกษาทุกคนต้องออนไลน์ผ่านระบบ (Microsoft Teams) MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ตามวัน และเวลาของการจัดการเรียนการสอน
2. นักศึกษาทุกคนต้องใช้ชื่อและนามสกุลจริงในระหว่างการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา
3. นักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของการเรียนในชั้นเรียนทั้งหมด (11 ครั้ง) และไม่เข้าเรียนล่าช้า ทั้งนี้หากมีความจำเป็นที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้หรือจะต้องเข้าเรียนล่าช้า ควรติดต่ออาจารย์ผู้สอนก่อนล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วันทำการ หรือหากมีอาการป่วยต้องติดต่อ/แจ้งผู้สอนก่อนทางอีเมลหรือทางช่องทางการติดต่อที่กำหนดไว้ระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอน
4. หากนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับระบบออนไลน์เนื่องด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตามจะต้องแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอน หรือทางเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรทางอีเมล หรือทางโทรศัพท์ หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา โดยเร็วที่สุด มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ
5. หากอาจารย์ผู้สอนขอตรวจนับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนออนไลน์ และตอบคำถามการเรียนขอให้นักศึกษาเปิดกล้องด้วยทุกครั้ง มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ
6. นักศึกษาและผู้สอนควรที่จะต้องเคารพซึ่งกันและกัน รวมทั้งยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างโดยปราศจากอคติ
7. หากนักศึกษาประสงค์ที่จะทำการบันทึกการสอนไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ต้องแจ้งให้ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนทราบและยินยอมก่อนทุกครั้ง
8. การรับมอบหมายงานและการส่งงาน นักศึกษาจะต้องส่งผ่านระบบ MST ตามกำหนดระยะเวลาทุกครั้ง หากนักศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องส่งงานล่าช้าเนื่องด้วยสาเหตุจากข้อผิดพลาดของระบบออนไลน์ ขอให้นักศึกษาแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอนทางอีเมล หรือทางโทรศัพท์หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา โดยเร็วที่สุด มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้ส่งงานชิ้นนั้น หรือส่งงานล่าช้า

การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

1. กิจกรรมการมีส่วนร่วม	10	คะแนน
2. การ quiz หรือมอบงาน/กิจกรรมต่าง ๆ	40	คะแนน
3. สอบกลางภาค	20	คะแนน
4. สอบปลายภาค	30	คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/ แผนการสอน

สัปดาห์ที่ (ว/ด/ป)	หัวข้อ/รายละเอียด	วิธีการ/ สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้	ผู้บรรยาย
1. (9 ม.ค.66)	- แนะนำการเรียนการสอน และ การวัดประเมินผลการจัดการเรียน การสอน - พื้นฐานแนวคิด และปรัชญางาน สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจในแนวการ บรรยาย และแนวทางการวัด ประเมินผลกิจกรรมย่อย ๆ และ ความรู้ความเข้าใจพื้นฐาน แนวคิด และปรัชญางานสังคม สงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	อาจารย์ ประจำวิชา
2. (16 ม.ค.66)	โครงสร้างทางสังคม การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่มีอิทธิพล ต่อสวัสดิการสังคมและสังคม สงเคราะห์	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจโครงสร้างทาง สังคม การเมือง ศาสนาวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่มีอิทธิพลต่อ สวัสดิการสังคมและสังคม สงเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/ อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
3. (23 ม.ค.66)	- วัฒนาการของการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ในต่างประเทศ - วัฒนาการของการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ในประเทศไทย	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจวิวัฒนาการของ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ใน และต่างประเทศ และทักษะการ สื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
4. (30 ม.ค.66)	- ความหมาย และความสำคัญของ งานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการ สังคม - องค์ประกอบและขอบเขตของงาน สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม - กระบวนการและวิธีการสังคม สงเคราะห์	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	-ความรู้ความเข้าใจความหมาย และความสำคัญ องค์ประกอบ และขอบเขตของงานสังคม สงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม - กระบวนการและวิธีการสังคม สงเคราะห์ และ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
5. (6 ก.พ.66)	กลุ่มเป้าหมาย และความหลากหลาย ของความชำนาญการ: สังคม สงเคราะห์สุขภาพ, สวัสดิการแรงงาน,	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น /	ความรู้ความเข้าใจใน กลุ่มเป้าหมาย และความ หลากหลายของความชำนาญการ: สังคมสงเคราะห์สุขภาพ,	อาจารย์ ประจำวิชา

	กระบวนการยุติธรรม, เด็ก เยาวชน และครอบครัว ฯลฯ	PowerPoint และสื่ออื่น ๆ	สวัสดิการแรงงาน, กระบวนการยุติธรรม, เด็ก เยาวชนและครอบครัว ฯลฯ และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	
6. (13 ก.พ.66)	แนวคิดกระบวนการทัศน์การมองมนุษย์ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และแนวคิดมนุษยนิยม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น / PowerPoint และสื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดกระบวนการทัศน์การมองมนุษย์ และแนวคิดมนุษยนิยม และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
7. (20 ก.พ.66)	แนวคิดการอธิบายโลกสามยุคสมัย: Premodernism, Modernism, Postmodernism	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น / PowerPoint และสื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดการอธิบายโลกสามยุคสมัย: Premodernism ,Modernism, Postmodernism และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
8.	สอบกลางภาค (27 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 12.00 - 13.30 น.)			อาจารย์ ประจำวิชา
9. (6 มี.ค.66)	วันหยุดราชการ(มาฆบูชา)			
10. (13 มี.ค.66)	แนวคิดการบริหารสังคม (Social Administration)	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น / PowerPoint และสื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดการบริหารสังคม (Social Administration) และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
11. (20 มี.ค.66)	แนวคิดสิทธิมนุษยชนกับสังคม สงเคราะห์ (Human Rights and Social Work)	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น / PowerPoint และสื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดสิทธิมนุษยชนกับสังคมสงเคราะห์ (Human Rights and Social Work) และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
12. (27 มี.ค.66)	แนวคิด Strengths Based และแนวคิด Empowerment ในงานสังคมสงเคราะห์	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น / PowerPoint และสื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิด Strengths Based และแนวคิด Empowerment ในงานสังคมสงเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา

13. (3 เม.ย.66)	แนวคิดความมั่นคงของมนุษย์และ ความมั่นคงเชิงภววิทยา (Ontological security)	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดความ มั่นคงของมนุษย์และความมั่นคง เชิงภววิทยา (Ontological security) และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
(10 เม.ย. 66 ถึง16เม.ย.66)	สัปดาห์วันหยุด เทศกาลสงกรานต์			
14. (17 เม.ย.66)	แนวคิดสังคมสงเคราะห์สีเขียว (Green Social Work)	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดสังคม สงเคราะห์สีเขียว (Green Social Work) และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
15. (24 เม.ย.66)	แนวคิดความเป็นธรรมทางสังคม (Social Justice)	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจแนวคิดความ เป็นธรรมทางสังคม (Social Justice) และทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา
16. (1 พ.ค.66)	แนวโน้มสังคมสงเคราะห์ในอนาคต สรุปและทบทวน	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น / PowerPoint และ สื่ออื่น ๆ	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา เรียนในรายวิชานี้ แนวโน้มสังคม สงเคราะห์ในอนาคต และทักษะ การสื่อสาร(พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	อาจารย์ ประจำวิชา

หมายเหตุ

1. ตารางข้างต้น เป็นเค้าโครง/แนวทางการจัดการเรียนการสอนร่วมกันทุกกลุ่ม ในทุกศูนย์การเรียนรู้
2. จัดการเรียนการสอนรูปแบบ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ประกาศ ในรูปแบบ On-site หรือ Hybrid (หากสถานการณ์ COVID-19 ฯลฯ เป็นเหตุให้ต้องปรับ ยืดหยุ่นจัดการเรียนการสอน Online ได้ตามความเหมาะสม)
3. ลำดับครั้งในการจัดเรียงเนื้อหา การสอบย่อย(QUIZ) และ กิจกรรมต่าง ๆ ในการเก็บคะแนนของแต่ละกลุ่ม อาจมีความแตกต่างยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมตามวิธีการ และเทคนิคการสอนของแต่ละกลุ่ม
4. การจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่ม อาจมีการเชิญวิทยากรได้ตามข้อ 3.
5. การสอบกลางภาคเรียนแต่ละกลุ่ม จัดสอบแยกกันตามข้อ 3. ของแต่ละกลุ่ม
6. การสอบปลายภาคเรียนของนักศึกษาทุกกลุ่ม*ใช้ข้อสอบปลายภาคชุดเดียวกัน เพื่อวัดประเมินผลตาม สังเขปรายวิชานี้

8. การประเมินผลการเรียน (อิงเกณฑ์)

A = 85-100;

B+ = 75-84;

B = 65-74;

C+ = 55-64;

C = 45-54;

D+ = 35-44;

D = 25-34;

F = 0-24.

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ (ใบคำร้องทั่วไป) ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (ศูนย์รังสิต) และสำนักงานคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์ลำปาง (ศูนย์ลำปาง)

10. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. 2562. บทที่ 1 แนวคิดพื้นฐานในการอธิบายธรรมชาติของมนุษย์. และบทที่ 2 แนวคิดพื้นฐานในการอธิบายโลกสามยุคสมัย. **สังคมสงเคราะห์สุขภาพจิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. 2558. บทที่ 1 แนวคิดการพัฒนาสังคมและสังคมสงเคราะห์. และบทที่ 2 การพัฒนาสังคมและสังคมสงเคราะห์ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. **นวัตกรรมการพัฒนาสังคมและสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. 2553. บทที่ 1 วิวัฒนาการความรู้ทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. **ทฤษฎีสังคมสงเคราะห์ร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิราลักษณ์ จงสถิตมัน. 2547. **พลวัตความรู้สังคมสงเคราะห์กับสังคมสงเคราะห์ไทยในบริบทที่เปลี่ยนแปลง**. กลุ่มกัลยาณมิตรทางสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: เอลโลการพิมพ์. (หังเล่ม).

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. 2542. สิทธิมนุษยชน: สิทธิสากลเพื่อการปลดปล่อยสู่อิสระ? ใน **สิทธิมนุษยชน: เกณฑ์คุณค่าและฐานความคิด**. เสน่ห์ จามริก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชานนท์ โกมลมาลย์. 2560. **พื้นฐานสังคมสงเคราะห์สุขภาพจิต**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ทิ้งเล่ม).
- ไชยันต์ ไชยพร. 2542. แม่ครับ...อาจารย์ป่วยตายแล้ว., *จุลสารไทยคดีศึกษา*, 15 (4): หน้า 5-15.
- บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์. 2539. ปรัชญาสกุลหลังสมัยใหม่ ไม่ใช่ยุคสมัยในมิติเวลา แต่เป็นท่าทีแบบหนึ่ง. *วารสารร่วมพฤษ*, 15(2): หน้า..
- โทมัส, ไมเออร์ และไบรเออร์, นิโคล (เขียน), สมบัติ เบญจศิริ, (แปล). **อนาคตของสังคมประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิฟรีดิช เออร์แบรท.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2543. ใครจนยกมือขึ้น. *มติชนสุดสัปดาห์*, 20(1030), 15 พฤษภาคม 2543.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, ชานนท์ โกมลมาลย์ และเอกจิตรา คำมีศรีสุข. 2556 **วิวัฒนาการการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ทิ้งเล่ม).
- สิทธิ์ บุตรอินทร์. 2532. **มนุษยนิยม (Humanism)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. (ทิ้งเล่ม).
- สุวรรณา สถาอานันท์. 2554. ความหมายความเป็นธรรม. ใน **ร่วมกันทำความเป็นธรรมทางสังคมให้ปรากฏ**. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะทำงานวาระเพื่อสังคม และเครือข่ายถ่วงชั่งทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม. หน้า 11.
- เสนห์จามริก. 2542. **สิทธิมนุษยชน: เกณฑ์คุณค่าและฐานความคิด**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ทิ้งเล่ม).
- เสนห์จามริก. 2545. พุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (ทิ้งเล่ม).
- เอตเวิร์ด ฮอฟแมน (เขียน), พิสุทธิ เลิศวิไล (แปลเก็บความ). 2532. อับราฮัม มาสโลว์กับจิตวิทยาเพื่อความเป็นมนุษย์. *ปาจารย์สาร*, 2 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2532) หน้า.

ภาษาอังกฤษ

- Bernstein, A., & Gray, M. 1997. Chapter 1, 2, 3, 4, 5, & 6. **Social work: A Beginner's Text**. South Africa: Creda Press (Pty) Ltd.
- Epstein, W.M. 2012. Romantic Social Work. *Soc* (2012) 49: 525–533. (DOI 10.1007/s12115-012-9597-x).
- Heal, L.M., & Link, R.J. 2012. Chapter 5, 6, 7, 8, & 14. **International Social Work: Human Rights, Development, and the Global Profession**. New York, NY: Oxford University Press.
- Lohman, R.A., & Lohman, N. 2001. Chapter 1. Social Administration: An overview. **Social Administration**. New York, NY: Columbia University Press.

Morales, A.T, Sheafor, B.W., & Scott, M. 2012. **Social Work: A Profession of Many Faces**. 12th Edn. Boston, MA: Allyn, & Bacon.

Titmuss, R.M. 1951. Social Administration in a Changing Society. An Inaugural Lecture delivered on May 10, 1951, at the London School of Economics and Political Science (University of London), and published in *British Journal of Sociology*, 2 (3), September 1951.

เอกสารอื่นๆ ที่ผู้บรรยายมอบหมา